

Fiüggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, Gazdakör, I. t.
306. sz., ahová a lapra vonatkozó
összes levelek s közlemények
intézendők. Lapzárlat péntek d. e.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő:
BOR JÁNOS

Kiadótulajdonos:
BORBÉLY SAMU

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
25,000— kor. Vidéki előfizetők-
nek havi 2000 K postaköltséggel
több. Egy szám ára 2000 korona.

Az utódállamok nemzeti egysége

Irta: NÉMETHY BÉLA Dr.

A régi nagy Magyarország nemzeti vezérei a magyar radikálisoknak az u n *objektív intellektüleknek* lelkes biztatása mellett évtizedeken át azt hirdették, hogy a jelen évszázad történelmi fejlődésének célja az, hogy a kelet-európai államokból új egységes „nemzeti államok” alakuljanak. Törökország után a Monarchia és ebben Magyarország van soron és ennek romjaiból fognak kialakulni az új egységes nemzeti államok, hirdették ezek a papirlelkű doktrinerek a nemzeti apostolokkal együtt.

A nagy világhégés után nemzeti ségeink a győző államok és a nagyrészben kommunistára vedlett diktriner föderalista magyar radikálisok segítségével a magyar államtestből kiváltak és az ujonnan alakult utódállamokhoz csatlakoztak akként, hogy a Galilei kör által megvetett nacionalizmus és sovinizmus álláspontjára helyelkedvén magukkal vitték ezekben az egységes államokba más nemzeti ségieken kívül három millió magyart is, akikkel szemben az önrendelkezési jog betartását szükségesnek nem tartják. A nemzeti ségiek által nagyszerű feltételek mellett szerződött Scotus Viator és a „magyar” Jászi Oszkár azt tanították, hogy a tótok, horvátok, az erdélyi oláhok otthagyván az „elnyomó” magyar uralmat, fajtestvéreikkel egyesülve alakítják meg az új egységes nemzeti államokat.

Hat esztendő után meg kell állapítanunk, hogy ez az összeolvadás korántsem volt oly rohamos, mint tanításaik alapján ezt méltán elvárhattuk volna és a mai napig még korántsem fejeződött be. A tótok semmi kulturközösséget nem akarnak a csehekkkel, az erdélyi oláhok nem akarják vezetőül elfogadni a regáti oláhok kultur standardját, a horvát állapotokról Radics tevékenysége önmagáért beszél. Politikailag még kevésbé lehet egységről beszélni, hisz Slovensko, Erdély és Horvátország széleskörű politikai autonómiát követelnek. A kulturának

és fajnak az a közösége, amit ők hirdettek és ők vártak, ugylátszik még sem volt olyan mély és őszinte és nem volt olyan összetartó erejű, mint az a *közös történelmi mult*, mely a régi Magyarország polgárait nyelvre és fajra való tekintet nélkül egy egységes állam keretébe kötötte. Nemzeti ségeink, akik velünk évszázadok hosszú során át egy államközöségben éltek, ma olyan ujonnan alakult államok kereteibe tartoznak, melyek még kevésbé egységesek, mint a régi Magyarország s melyeknek ezenkívül történelmi multja sincs és nem is lehet. Pedig a közös történelmi mult és az ebből eredő közös politikai mentalitás a legbiztosabb kötőanyag, mely az államot széjjel esni nem engedi. Egy ilyen államot fel lehet erőszakkal darabolni, de a feldarabolásból keletkezett új állam egységeket összetartani nem lehet. Hiszen ezeknek az ujonnan alakult egységes nemzeti államoknak „*egységes*” nemzeti sége a valóságban úgy fest, hogy az utódállamoknak aránylag több nemzeti sége van, mint a történelmi magyar államnak voltak és az utódállamok nemzeti ségei között egynek sincs meg az az abszolút magas arányszám, mint volt a magyarságnak a történelmi Magyarországon. Csehországban csehek, tótok, magyarok, németek, lengyelek élnek „Nagyromániában” regáti és erdélyi oláhok, magyarok, szászok, bolgárok és nagy számban besszarábiai oroszok keverednek keleti összevisszaságban Jugoszláviában szerbek, horvátok, magyarok, svábok és macedonok veszekednek a belgrádi szkupcsinában. Ezeknek a nemzeti ségeknek sem egymásközt, sem a vezető politikai nemzetséggel szemben nincs meg az a politikai harmoniájuk, melyek egy nemzeti állam kiépítéséhez különösen a kiépítés első stádiumában multhatatlanul szükségesek.

Meg kell állapítanunk, hogy Jászi programjának első száma, hogy a történelmi Magyarországot a nemzeti ségi kérdés veti ki négy sarkából,

csak átmenetileg sikerült. Mert a „*boldog és megelégedett*” új államalakulatok betegek s rövidesen eljön az az idő, amidőn a nemzeti ségi kérdés és az utódállamok kisebbségeinek elnyomása megdönti ezeket az ujonnan alakult „nemzeti” államokat és megteremti a régi és egységes, de azért a nemzeti ségek jogait biztosító és méltányoló Nagymagyarországot.

Fenyegető közgazdasági válság.

A trianoni-Magyarországra nehezedő sok súlyos probléma között is az érdeklődés homlokterében a közgazdasági élet krízise áll, amely krízis ma már mindenkire egyformán érezhetővé vált. Mindenki „szánalmi” akarja magát és minden foglalkozási ág „kölcson-akció” sikereitől várja a megoldást. Ilyen körülmények között érdekesnek tartottuk a helyzetre vonatkozóan kérdést intézni a magyar közgazdasági élet egyik kiváló vezető férfiához, aki a multban, a konjunktura napjaiban ismételtelen emelte fel intő szavát a konjunktura látszat-előnyeinek kihasználása ellen. Informátorunk a következőket mondotta munkatársunknak:

— A jelenlegi krízis nem egymagában álló, csak magyarországi tünet, hanem európai, sőt mondhatnám világjelenség. Most lenne esedékes a háboru alatt elfecsérelt javak pótlása és most kellene megfizetni a háboru költségeit. Természetes, hogy ez nem történhet máról-holnapra, akkor, amikor csaknem az összes értéktartalékokat felélte az emberiség, s csak egyetlen érték maradt meg: a szellemi és fizikai munka. Ehhez az értékhez azonban csak úgy lehet hozzáférni, ha lehetségessé tesszük ezeknek a munkáknak továbbfolytatását, újra való megkezdését. Ennek a felbecsülhetetlen értékű tőkének a gyümölcsöztesztetéséhez más, kisebb és könnyebben mobilizálható tőkék befektetésére van szükség. Ezeknek a megállapításával eljutottunk a mai válság helyes terminus technikájának meghatározásához annak a kijelentésével, hogy a krízis „termelési válság”. Termelési válság pedig azért, mert a gazda nem tudja a földje megműveléséhez szükséges anyagokat és eszközöket megvásárolni, az iparos képtelen nyersanyagot, gépeket beszerezni, a kereskedő pedig nem talál piacot cikkei számára és a három fő foglalkozási ág szellemi és testi munkásai, s mi valamennyien, gyárosok, gazdák, iparosok, kereskedők és szellemi foglalkozásuak, termelők és fogyasztók egyaránt képtelenek vagyunk szellemi és testi képességeink kiváltását életstandardunk biztosításával lehetségessé tenni.

— A minden irányba kiható válság csodaszereként lépten-nyomon a „külföldi

MEGNYILT! Biró Árpád divatáruháza Debrecenben,
Szent Anna u. 5. — Hegedüs-féle divatáruház helyén.

Üzletátvétel folytán leszállított árak! — Vásznak, kanavaszok és rövidárak, selymek és ruhaszövetek nagy választékban! Rendkívül szolid és pontos kiszolgálás. Maradékok mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

kölcsön-t emlegetik. Hinnék ebben a panaceaában, ha nem tudnám, hogy azon a külföldön, amelytől épen a segítséget várjuk, csaknem ugyanaz a helyzet. S bár ezt mindannyian egyformán sejtjük, mégis a külföldi hiteltől várjuk a megoldást, iparosok, gazdák sőt a termelők és fogyasztók összességét jelentő egyes államok is.

— Bizonyos, hogy a külfölddel való hitelkapcsolatok újra felvétele mellözhetetlen és előnyös. Előnyös pedig főleg azért, mert jelenti a nemzetközi összeköttetéseknek és bizalomnak újraéledését. Ezért van pl. nagy jelentősége a tulajdonképpen kisösszegű magyar kölcsönnek is. De persze nem lehet várni azt, hogy kizárólag ezekkel a kölcsönökkel lehessen talpraállítani a gazdasági életet.

— De semmiképpen sem lehet talpraállítani a különféle rövid lejáratu, drága külföldi kölcsön-ajánlatok felhasználásával, amelyek csak arra alkalmasak, hogy egyrészt elvonják az utánjárások tartamára az igénylőt a termelő munkától, másrészt a folyósítás után olyan terheket rónak rá, hogy a kölcsön után siralmasabb helyzetben van, mint volt előtte.

Főleg vonatkozik ez a mezőgazdaságra. A magyar mezőgazdaság teljesen tehermentesítette magát látszólag a háborus évek alatt. De csak látszólag! Mert kifelé megfizette ugyan jelzálog tartozásait, de óriási

adósságokat csinált önmagával szemben, amennyiben esztendőközön át képtelen volt beszerezni az akkor talán elodázható, de ma égetően szükséges anyagokat, felszereléseket, eszközöket. Ezt a tartozását akarja most megfizetni a magyar mezőgazdaság, de ha ezt rövid lejáratu drága külföldi hitelek felhasználásával akarja tenni, saját vesztébe rohanna. A mezőgazdasági beruházások előnyei ugyanis nem mutatkoznak egyszerre és olyan rövid idő alatt, mint amennyi idő alatt a kölcsön lejár.

Valamivel kedvezőbb az ipar helyzete. Az ipar u. i. jóval rövidebb idő alatt képes megforgatni az üzemébe befektetett tőkét, de itt meg az a nehézség, hogy a produktumok értékesítése csaknem lehetetlen a mai viszonyok között.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a külföldi hitelektől nem várhatunk mindent. Vagy legalább is nagy körültekintéssel kell eljárni ezen a téren, mert az elhamarkodottan felvett súlyos feltételű kölcsön csak oktalan és végeredményben katasztrófális eladósodásra vezetne. A szanalást tehát belülről kell kezdenünk az igények mérséklésével. A feszültség enyhülése után különben, — amikor a lappangó tüke már belátja, hogy a konjunkturák végképpen elmúltak — azt hiszem idehaza is jelentkezik annyi pénz, amennyi termelési válságot ha megszüntetni nem is fogja, de enyhíti majd és lassan, fokozatosan ismét lábra áll a ma súlyos beteg magyar közgazdaság.

Megindul a munka az inség leküzdésére.

A kormány ez idén is gondolt arra, hogy az inségbe jutottakon segítsen. Az új esztendőben meginduló munka Budapesten s a nagyobb városokban és községekben arra irányul, hogy terhes anyákat és csecsemőket tejjel lássák el, a munkanélküliek és munkaképtelenek olcsó népkonyhai ételmezést kapjanak és a szegény iskolásgyermekeket naponta egyszer meleg étellel lássák el. Az inségmozgalom másik része oda irányul, hogy a városi és vidéki szegények között rendkívül kedvezményes áron cipőt és ruhát osszanak ki. Arról is igyekszik gondoskodni a kormány, hogy a gazdasági helyzet változása folytán önhibájukból súlyos helyzetbe került középosztálybeli emberek munkát kapjanak.

Az inségmozgalmat a vidéken helybeli segítőbizottságok bonyolítják le. A főváros

és környékén a népjóléti minisztérium intézi az inségmozgalom lebonyolítását, amelyre közel félmillió aranykoronát vettek fel a költségvetésbe. A csecsemők tejjel való ellátását a községek intézik. A népkonyhán a szegények 3000 koronáért kapnak ebédet, a szegény iskolásgyermek 2000 koronáért. A segélybizottságok, ugyancsak a foglalkoztató műhelyek az ünnepek után kezdik meg működésüket.

A rokkantakon azzal is igyekszik segíteni a kormány, hogy a 75—100 százalékos rokkantaknak ruhát és cipőt ad igen olcsó áron. A rokkantak a nagybani beszerzési ár egyharmadrészt fizetik a ruháért és cipőért. A 75—100 százalékos rokkantak kielégítése után fennmaradó ruhát és cipőt az 50 százalékos rokkantak közt osztják szét.

—o—

H i r e k .

Előfizetési felhívás.

A „Független Hajduság“ újévkor fennállása XXIV-ik évfolyamába lépett. Szerény keretek között mindenkor a tárgyilagosság, komolyság, közügyek iránti őszinte, önzetlen lelkesedés és igazságszeretet adta meg lapunk működésének létalapját. Nagy küzdelmek idején, amikor a toladó politikai szélhámosok előtt az emberi élet sem volt szent, nyugodt higgadtsággal, férfias komolysággal, megingathatatlanul állott ez az egyszerű lap a viharok felett s teljesítette hivatását. Most is ezt cselekszi, mert tudja, hogy egyetlen biztosítéka jövőnknek a konszolidáció és a normális helyzet véglegesítésével a békés nyugalom, hasznos polgári munka, a haza és emberszeretet

teheti ismét naggyá, boldoggá, elégedetté s igazán függetlenné.

Az új évnegyed alkalmából bizalommal kérjük olvasóinkat lapunk fokozott támogatására.

Előfizetési díj negyedévenként 25.000 korona. Hazafias tisztelettel

a Független Hajduság szerkesztősége és kiadóhivatala HAJDUSZOBOSZLÓ.

— A református templomban ma délelőtt Bélteky Lajos lelkész predikál, délután Demjén Ferenc lelkész végzi az istentiszteletet.

— Eljegyzés. Bodnár Ili Hajduböszörmény és Litkey Péter tanítóképzőintézeti tanár Nagykőrös jegyesek. Hajduböszörmény, 1924 december hó.

— A Gazdakör igazgatósága jan. 8-án Demjén Ferenc ref. lelkész elnökleite alatt ülést tartott. Az igazgatóság örömmel vette tudomásul Császy Antal háznagy jelentéséből, hogy a Gazdakör a tagok használatára egyelőre 100 teritékre szóló étkezési felszereléseket szerzett be s azok már rendeltetésüknek át is adhatók. Az igazgatóság mérsékelt használati díjakat állapított meg. A f. évi közgyűlést január 25-én délelőtt fél 11 órakor tartja meg a Gazdakör. Az nap este 6 órakor a tagok kívánatára a Kör helyiségében társasvacsera lesz, melynek rendezésére Császy Antal kéretett fel, mult évi számadások felülvizsgálatára bizottság küldetett ki. Ugyanez a bizottság fogja egybeállítani a f. évi költségvetést is.

— Szabolcska Mihály, a hirneves író és költőpap az oláh uralom alatt levő Temesvárról nemsokára magyar földre kerül. A gyomai ref. egyház óhajtja megnyerni lelkészéül.

— A református presbitérium január 11-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Központi elemi népiskola dísztermében ülést tart. Tárgyak: Ujjonnan választott főgondnok és presbiterek eskütétele; gondnokok és egyházi alkalmazottak választása; egyházi és világi jegyzők, iskolaszék és gazdasági bizottságok választása, egyházi bíróság megalakítása, a tanítói nyugdíj rendelet módosítása folytán teendő intézkedések megtétele; elvi megállapodás az 1925. évi költségvetés főbb részleteire nézve.

— Ismeretterjesztő előadások sorozatán január 11-én vasárnap délután pontban 3 órakor a ref. központi elemi népiskola emeleti dísztermében Kátay Károly református néptanító tart nagyérdemű előadást szibériai, Mandzsuriai és kínai hadifogságban szerzett élményeiről. Előadás előtt és után az iparos dalkör hazafias dalokat fog Tóth Imre karnagy vezetése mellett énekelni. Január 18-án dr. Soós János orvos, január 25-én dr. Horkay Gyula kir. járásbíró fognak előadásokat tartani, előbbi a tuberkulózisról, utóbbi a házassági jogról. Az előadások díjmentesek. Óriási látogatottságok örvendenek.

— Az iparos dalkör jan. 11-én este az ipartestületben nagyszabású dales-télyt rendez, melyet társasvacsera fog követni.

— A Hajduszoboszlói Gazdakör Ifjak Egyesülete f. hó 11-én azaz vasárnap d. e. 10 órakor B. Nagy Sándor igazgató elnökleite alatt rendes közgyűlést tart. A közgyűlést követő szombaton, jan. 17-én este 7 órakor a Gazdakör helyiségeiben nagyszabású társas vacsera fogja követni, mely alkalomra az egyesület elnöksége és választmánya Barabás Samu nemzetgyűlési képviselőt is meg hívta.

— A Kaszinó választmánya jan. 10-én Bélteky Lajos ref. lelkész, kaszinói elnök elnökleite alatt ülést tartott. A nemrégiben elhalálozott Deák Ferenc ügyvéd, nyug. járásbíró emlékének megőrkítése után tagfelvételek történtek, majd a számadást vizsgáló és költségvetést előirányzó bizottság választott meg. A kaszinó február 8-án délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyet társasvacsera fog követni.

— A Vadásztársaság tegnap este 7 órakor az évi rendes közgyűlés alkalmából a Gazdakör helyiségeiben jó sikerült társasvacserát rendezett.

— A nemzetgyűlés pártviszonyai. A 222 nemzetgyűlési képviselő pártok szerint így oszlik meg. Egységes kisgazda és polgári párti képviselő van 137, kormányt támogató keresztény gazdasági párti 20, kormányt támogató pártönkivüli 5, szociál-

Tegdes János férfi és női szabóság. **Debrecen, Péterfia 42.**
Női és férfi kész ruháraktár

Havi részletekre is akár kész, akár mérték után valódi angol posztóból. Havonta vevőim közt ingyen a vett, vagy megrendelt ruhát kir. közjegyző jelenlétében kisorsolós alapon díjmentesen adom. Következő huzás dec. 20-án. Eddigi szerencsések: Schiff, Fejér, Fuszty és Polgár urak.

demokrata 24, fajvédő 11, Vázsonyi párti 6, pártönkivüli mágnások és szabadelvű politikus 6, Kossuth párti 6, ellenzéki kisgazda 6.

— **Megjelent!** A Nemzet szépirodalmi, társadalmi és történelmi hetilap 52 oldalnyi terjedelemben, páratlanul gazdag tartalommal. A nemzet a magyar értelmiség lapja, az alkotó magyar szellem visszatükrözése, magyar családok régen várt szellemi formálótlása, melyet nem a nyerészkedési vágy, hanem egy élni akaró Nemzet történelmi és fejlődési etikája hívott létre. Előfizetési feltételek: Egész évre 600 ezer, félévre 300 ezer, negyedévre 150 ezer korona, Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Baross tér 4. sz. A Nemzet szerkesztői: Varga Béla dr. és Szegedy László.

— **Magyar zászló volt a szemfedője.** Nogal Károly a megszállott területi Tormafalu plebánosa a napokban meghalt. Az ősz pap kívánsága szerint iskolája tépelt, kopott magyar zászlójába göngyölték be s ugy helyezték sírba.

— **Rendezik a vitéségi érmek illetményeit.** A vitéségi érmek tulajdonosait fájdalmasan érinti, hogy érmeik után nem valorizálva fizetik az illetéket. Az érmeik után fizetendő összegek olyan alacsonyok a mai papirkoronában, hogy azok kezelése és kifizetése többbe kerül, mint a kifizetendő illeték. Az arany vitéségi érmek 30, a nagy ezüst után 15, a kis ezüst után 750 papirkoronát fizetnek havonként. A pénzügyminiszter épen ezért, úgy intézkedett, hogy a vitéségi érmek illetékét évenként fizessék az arra jogosultaknak. A kormány most elhatározta, hogy a vitéségi érmek után járó illetményeket aranyparitásra emeli és szó van arról, hogy az érmilletmények végkielégítéssel megváltassanak.

— **Elfogták Radics horvát vezért.** Radics Istvánt, a horvát köztársasági paraszt párt hirneves vezérét, akinek a most következő szerbiai választásokon nagy többsége lett volna, vezértársaival együtt letartóztatták. Letartóztatták a magyar párt harminc vezérét is.

— **A forgalmi adót nemsokára meg reformálják.** A pénzügyminiszter hajlandónak mutatkozik arra, hogy a forgalmi adótelek összegeit leszállítja, továbbá, hogy az általános adórendszerbe hozza, a jutalékrendszert pedig eltörölje. A jutalék rendszerrel volt tudvalevőleg a kutya eltemetve.

— **Február 1-től kezdve** a magyar banknyomda Budapesten megkezdi működését Markó-utca 13. sz. alatt. Kétszáz munkás fog dolgozni az új magyar bankgyárban.

— **Oláhországban kommunista összeesküvésnek** jöttek nyomára. 400 egyént letartóztattak. Az oláh rendszerre jellemző, hogy egy nyolc hónapos csecsemőt is letartóztattak. Nem csoda aztán, ha ilyen eljárás mellett balkáni nővére süjdedek már a megszállott részek is.

— **Nemzetközi árumintavásár** lesz Budapesten ez év tavaszán.

— **A munkapiac helyzete** igen kedvezőtlennek mutatkozott az elmúlt héten Budapest, Debrecen és Miskolc körzetében. A munka nélküliek száma folyton emelkedik.

— **Az oláhok** Párisban kölcsönért kunyorálnak. Az oláh trónörökös és az oláh pénzügyminiszter e célból Párisban tartózkodnak.

— **Rómes gyilkosság** tartja izgatottságban a közeli vidéket. A Hajduszoboszló mellett fekvő debreceni vérvölgyön Barna István debreceni gazda 83 éves majorosát és 78 éves feleségét szombatról vasárnapra virradó éjjelen a legkegyetlenebb módon meggyilkolták. Este felé egy üst-foldozó cigány zörgetett be a tanyába, hogy szállást kérjen. A két öreg szívesen nyújtott neki szállást. Alig pihent el az öreg házaspár, a vendég baltát ragadott elő és alvó helyzetben mindkettőt agyonverte. Ezután szépen mosakodott s egy épen előtte való napon leölt sertés szalonnáját és husát zsákba rakva a gyilkosság színhelyét otthagya. A gyilkos-

ságot csak kedden vette észre egy kocsiember, aki a szomszéd tanyába trágyát vitt a városból s arra lett figyelmes, hogy a Barna tanya felől ékteten nagy állati bögést és disznók visitását hallotta. Azonnal hírt adott a csendőrségnek, mely a vizsgálatot a legerélyesebben megindította s a közeli tanyákat átkutatta. A tettest személyleírás alapján egy hajduszováti cigány személyében csakhamar elfogták s átadták a bíróságnak.

— **Megjutalmaz a Gazdakör egy kisgazdát és egy hűséges munkást.** A hajduszoboszlói Gazdakör szép példával jár elől akkor, amidőn január 8 án elhatározta, hogy egy szorgalmas, törekvő kisgazdát és egy hűséges, hosszabb idő óta szolgáló, odaadó mezőgazdasági munkást vagy cselédet a január 25 én tartandó gazdaköri közgyűlés alkalmával megfelelő pénzbeli jutalomban fog részesíteni. A jutalmazás néhai Kovács Gyula alispán emlékeztetere történik, aki ezer arany koronás gazdaköri házépítési kötvényei visszaadományozásával vetette meg alapját a nemes eszme megvalósításának.

— **Meghívás.** A Pusztangyalházai Közbirtokosság tagjait tisztelettel meghívjuk az 1925 évi február hó 7-én, délelőtt fél 10 órakor Hajduszoboszlón, a városháza nagyertermében tartandó évi rendes közgyűlésre. Tárgyak: 1. Jelentés a közbirtokosság 1924 évi állapotáról 2. Birtokossági tanács előterjesztése az 1924. évi számadások megvizsgálásáról 3. Birtokossági tanács javaslata az 1925. évi költségvetési előirányzatról 4. Debreceni kir. törvényszék intézkedése a pusztangyalháza és szelencési legelőbirtok arányosítási munkálatainak bevezetéséről 5. Jegyzőkönyvkiutalások kiküldése. 6. A közgyűlést megelőzőleg legalább nyolc nappal esetleg beadott közérdekű indítványok tárgyalása. Hajduszoboszló, 1924. év december 24 én. S. Kovács Sándor közbirtokossági elnök, Bor János közbirtokossági jegyző.

Egy jókarban levő pedálos cimbalom eladó. Értekezhetni Horváth Ábrissal Hajduszoboszló, V. tized 27. sz.

— **Eladó szőlő.** A Bánom szőlőskertben 1 hold teljesen jókarban levő, csemege fajokkal telepített szőlő, pajtával együtt eladó. Érdeklődők jelentkezzenek ifj. Makai János tulajdonos urnál. VI. tized 108. sz.

— **Krisch Károly** cserépkályha raktára Debreczen, (Piac-utca 89. Telefon: 12-13) Raktáron tartok legtüzállóbb cserépkályhákat, kandallókat, takaréktűzhelyet, elválalok átrakásokat és javításokat is.

Közzgazdaság.

Védekezzünk az almafa vértetű ellen.

Csonka hazánk gyümölcsstermő vidékein az almafa állományban óriási károkat okoz egy kis rovar, amelyet közönségesen *vértetűnek* szoktak nevezni. A vértetű könnyen felismerhető, mert azokon a helyeken, ahol megtámadja a fát, a fa sebeit *finom viasszerű fehér moholy fedi*. Ha ezt a fehér moholyt kezünkkel eldörzsöljük, ujjunk *piros* lesz, mintha vörös tintába mártottuk volna.

A vértetű igen kártékony, mert nemcsak hogy megakadályozza a fa fejlődését, hanem *lassankint el is pusztítja*. Csaknem kizárólag az almafán él és csak ritkán vándorol át a körte, vagy birsalmafákra is. Az almafának leginkább a derekán, a vastag ágain és galyain, továbbá az éves hajtásokon és a gyökérsarjakon telepszik meg, olyan helyeken, ahol a fán valami sérülés esett. A szivási sebek rákfenés daganatokhoz hasonló csunya sebek, amelyek a szélükön ugyan be behagedeznek, azonban *belsejük fekélyes, rákos marad*.

A Földművelésügyi Miniszterium 1899. évi 9775 számú körrendelete értelmében minden birtokos köteles birtokán az almafákat figyelemmel kíséreni s ha a vértetű előfordulásának gyanuja fennforog azt a községi előljárásnak jelenteni, hogy annak utasítása szerint végezhesse a vértetű irtását.

A vértetűt *lombhullástól március végéig* lehet a legjobban irtani. Az almafán levő összes sebeket, tekintet nélkül arra, hogy vértetűvel fertőzöttek-e vagy sem, éles késsel úgy kell kivágni, hogy *a szélük sima legyen*. Az így kivágott sebeket bekenjük vértetűkátránnyal, még pedig úgy, hogy a kátrány ne csak *a sebet, hanem a seb szélén túl még egy ujjnyira* betakarja a fát.

Ismételjük, ha a gyümölcsösben vértetűre akadunk, úgy nem szabad a fákon *egyetlen egy nyitott sebet sem megtűnni*, mert a be nem kent sebek újabb vértetű megtelepedésre adnak alkalmat. Ugyanis a vértetű hihetetlen gyorsan szaporodik. Évente 8-10 ivadéka van s egynek évente *több millió utóda lehet*. Így megérthető, hogy fellépése milyen veszélyt rejt magában és az elene való védekezés mennyire megokolt.

Az olyan galyakat és ágakat, amelyek vértetűvel majdnem végig el vannak borítva *a legjobb egészen levágni és rögtön elégetni*. *Ugyszintén gondosan összegyűjtendő és elégetendő a fa sebhelyeinek lemeteszésekor le hullott forgácsok*.

Néha a vértetű úgy ellepi a fát, hogy a fák koronája, mintha hópolyhekkkel volna megrakva, egészen fehéresnek látszik. Az ilyen fát már nem lehet megmenteni, a legjobb, ha kivágjuk, elégetjük és helyébe élet-erős fiatalfát ültetünk.

Magánosan álló fáknál igen gyakran előfordul, hogy *a gyökereket is ellepi a vértetű*. Ez esetben a *Rovartani Állomás* utmutatása szerint a következőképen járunk el:

A fa gyökerét egészen feltakarjuk, s azt előbb gyümölcsfakarbolineumnak 6-8-szor annyi vízzel hígított keverékével jól lemoszuk s az így lemosott gyökereket oltatlan mészpórral körülbelül egy ujjnyira behintjük s azután a gyökereket megint betakarjuk.

A vértetű irtás alkalmával igen ajánlatos a fák törzsét és a vastagabb ágakat 15 százalékos gyümölcsfakarbolineummal végigmosni, vagy bőven megpermetezni, hogy az ott rejtőzködő különböző pajzstetvek elpusztuljanak.

Az irtás után egy-két hét múlva *ujból meg kell vizsgálnunk* vértetves fáinkat, s ha valahol új fertőzést észlelünk, úgy kell eljárunk, mint az első esetben. Ha ezt az eljárást egy évig néhányszor megismételjük, úgy kis munka és kevés költség árán rövidesen *teljesen megszabadulunk* almafáink legnagyobb ellenségeitől.

Uj manikür szalon!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy nők és férfiak részére *Winkler Ferenc ur fodrász-üzletében*

manikür szalont

nyitottam. Kérem a mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását.

Kivánatra házhoz is megyek.

Tisztelettel

Mülner Lajosné

Anyakönyvi hírek Hajduszoboszlón:

Eljegyzés: Batiz Mihály — Dede Margit, Diheń Sándor — Szabó Margit, D. Pap Antal — Szántó Etelka, Dörgő Bernát — I. Kiss Lidia.

Házasság: Csiszár Máté — Barcsa Piroska, Szilágyi Lajos — Sándor Róza, Krecz Gyula — Horváth Rozália, Dede Károly — Magyar Eszter.

Halottak: Buza Mária 4 éves, Balogh Gyula 20 hónapos, Takács Mária 3 éves, M. Kovács Albert 48 éves, Puskás Ferenc 4 éves.

Született: 4 fiu, 1 leány.

Anyakönyvi hírek Kabán:

Születés: 2 fiu, 1 leány, összesen 3.

Halalozás: Molnár Mihály 76 éves, Debreceńi Sámuelné 73 éves, K. Kovács Károly 67 éves, Molnár Gábor 49 éves, Kiss P. Imre 83 éves, özv. Pálfi Sandorné 68 éves.

Eljegyzés: Márton László — Bőr Etelka, Debreceńi Lajos — Borbély Margit, Kovács Lajos — Vas Zsuzsánna, Benke József Borbély Margit.

Házasság: Papp Sándor — Pósalaki Juliánna, Tóth Gyula — Kiss Etelka, Pósalaki Károly — Tóth M. Etelka.

Irodai író, gépiró és fogalmi papír; levélboríték, itató- és csomagolópapíros legolcsóbban beszerezhető: Lading Janos könyv- és műnyomdájában, Kisujszálláson.

Fehérnemű különlegességek

menyasszonyi kelengyék, mindennemű vásznak; női, férfi és gyermekfehérneműek, zsebkendők, harisnyák és egyéb hasznos cikkek rendkívül nagy választékban

KARDOS LÁSZLÓNÁL Debrecen, Kossuth utca 9.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

Saját készítésű paplanok, matracok, Pokrócok, takarók, plaidek. Magános darabok, maradékok **leszállított áron.** Megbízható jó minőségű áru határozott áron a legjutányosabb.

Ingyen utazhat

DEBRECZENBE,

ha

az Apolló Divatáruházban

(DEBRECZEN)

Piac-utca 67. - Miklós-utca sarok,

(Telefon: 764.)

vagy az

Arany Bika Divatházban

(Bika épület)

vásárol;

mert e cégek

mindazon vidéki vevőknek

akik e hirdetésre hivatkoznak, a legolcsóbb árakból

5% engedményt adnak

utiköltség megtérítés címén.

Férfi és női ruhaszövetek,

fehérneműek, swetter kabátok nők és gyermekek részére, barchetek, flanelek, vászon, kanavász és zephirek óriási választékban kaphatók.

Tiszviselőknek külön árengedmény.

Férfi öltönyök és női kelengyék, rendelésre, mérték után is készíttetnek.

Minden gazda tudja, hogy

(Kwizda restitutions fluidja)

KWIZDA marhatápszere

KWIZDA sertéstápszere

gazdaságában nélkülözhetetlen, mivel ezek az állatok egészségét és erejét fenntartják.

Ezen bevált háziszerek

ismét mindenütt kaphatók

gyógyszertárakban, drogeriákban és háztartási cikkek kereskedésében, vagy közvetlen a rak-tárból: Gyógyszertár a Szent Lélek ház, Budapest, Király-utca 12.

Kiválóan diszes kivitelű **ebédlő francia diófából** intarziás és faragott Kiválóan diszes kivitelű **cseresznye hálószoba** intarziás **eladó.** Kiválóan diszes kivitelű **lakkcsiszolt leányszoba** dupla ágygal

Weisz Ferenc műasztalos ipartelepe **Debrecen, Fürdő u. 4.** Bejárat közvetlen a Margit fürdő után. Telefon 10-89.

Legszébb és legdivatosabb

menyasszonyi ékszerekben nagy választék.

30 százalékkal olcsóbban lehet megszerezni, mint bárhol

GRÓSZ JÓZSEF órás és ékszerésznel Hajduszoboszlón.

Művészi bál megíhvót, reklámlapot és névjegyet szép kivitelben készít a LADING-nyomda Kisujszálláson.

Komlós Géza

női felöltők divatáruháza **Debreczen, a megyeháza mellett.**

Női felöltők

Posztó, Bársony, Velour, Plüsch és Szörme kabátok; ugyszintén szövet és selyem divatruhák **leszállított árakban!**

Bodrogkereszturi terméskő a legolcsóbb építési anyag.

Könnyű volta a legmesszebb vidékre is elbírja a vasuti fuvardíjat.

Megrendelhető:

Führer Mihály kőbánya tulajdonosnál **Nyiregyháza, Egyház-u. 24.** Telefon 14.

A Független Hajduság

hirdetése

eredményt hoz!

Kölcsönöket árura, váltóra, ingatlanra folyósít, **Kosztpenzt** magas heti kamatra átvesz, **Buzát** kamatra átvesz és kihelyez, **Dr. BALÁZS IENŐ BANKHÁZA** Debrecen, Piac-utca 89. szám.

Akik ezt a hirdetést kivágják, elteszik és a vásárlásnál előmutatják, azok

2 százalék

engedményben részesülnek

Herczeg és Fodor

Budapest, VIII., Thököly-ut 24. A Keleti pályaudvar mellett.

A legolcsóbb bevásárlási forrás!

Karácsonyi nagy occasióból visszamaradt maradákok, minden eddiginél bámulatosan olcsóbb árban!

A legfinomabb divatcikkektől kezdve a mindennapi használatra szánt olcsóbb, de azért tartós árukig!

Féfi és női szövetek, posztók, vásznak, kanavásznak, selymek, mosó és kötött áruk, kész fehérneműek, ágyterítők, szőnyegek, paplanok, függönyök, menyasszonyi kelengyék stb.

Nagy választékban!

A reggeli újságok között ma

a PESTI NAPLÓ vezet.

Vezet nagyszerű hirszolgalatával,

amely az egész világot behálózza

Vezet irodalmi tartalmával,

mert a legjobb magyar írók termését hozza

Vezet színház, sport és közgazdasági rovatával

amely a legfrissebb és a legérdekesebb

Vezet új ötleteivel,

amelyek során legujabb a február elsején meginduló

ingyenes képes műmelléklet.

Minderről meggyőződhetik, ha mutatványszámokat kér a kiadóhivataltól.

Fogműterem Budapestről!

Váry János

áll. vizsgázott fogász

Található

Hajduszoboszlón hetenként kétszer. Szerdán és szombaton I. t. 286 (Posta-u.)

Többi napokon

Debreczenben Darabos-utca 18. szám.

Mérsékelt díjszabás.

FELVILAGOSÍTÁS DIJTALAN.